

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ ఏకాధికశతతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకాధికశతతమః సర్గః ॥

శ్రీరామస్య భరతం ప్రతి వనాగమనహేతువిషయికి జిజ్ఞాసా, భరతస్య తం
ప్రతి రాజ్యగ్రహణాయ ప్రార్థనా, శ్రీరామేణ తదస్వీకరణం

తం తు రామః సమాజ్ఞాయ భ్రాతరం గురువత్సలం |
లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా ప్రప్టుం సముపచక్రమే || 2.101.1 ||

కిమేతదిచ్ఛేయమహం శ్రోతుం ప్రవ్యాహృతం త్వయా |
యస్మాత్ త్వమాగతో దేశమిమం చీరజటాజినీ || 2.101.2 ||

యన్నిమిత్తమిమం దేశం కృష్ణాజినజటాధరః |
హిత్వా రాజ్యం ప్రవిష్టస్త్వం తత్ సర్వం వక్తుమర్హసి || 2.101.3 ||

ఇత్యుక్తః కేకయాపుత్రః కాకుత్స్థేన మహాత్మనా |
ప్రగృహ్య బలవద్ భూయః ప్రాంజలిర్వాక్యమబ్రవీత్ || 2.101.4 ||

ఆర్య తాతః పరిత్యజ్య కృత్వా కర్మ సుదుష్కరం |
గతః స్వర్గం మహాబాహుః పుత్రశోకాభివీడితః || 2.101.5 ||

స్త్రీయా నియుక్తః కైకేయ్యా మమ మాత్రా పరంతప |
చకార సా మహత్పాపమిదమాత్మయశోహరం || 2.101.6 ||

సా రాజ్యఫలమప్రాప్య విధవా శోకకర్షితా |
పతిష్యతి మహాఘోరే నరకే జననీ మమ || 2.101.7 ||

తస్య మే దాసభూతస్య ప్రసాదం కర్తుమర్హసి |
అభిషించస్వ చాద్వైవ రాజ్యేన మఘవానివ || 2.101.8 ||

ఇమాః ప్రకృతయః సర్వా విధవా మాతరశ్చ యాః |
త్వత్సకాశమనుప్రాప్తాః ప్రసాదం కర్తుమర్హసి || 2.101.9 ||

తథానుపూర్వ్యా యుక్తశ్చ యుక్తం చాత్మని మానద |
రాజ్యం ప్రాప్నుహి ధర్మేణ సకామాన్ సుహృదః కురు || 2.101.10 ||

భవత్వవిధవా భూమిః సమగ్రా పతినా త్వయా |
శశినా విమలేనేవ శారదీ రజనీ యథా || 2.101.11 ||

ఏభిశ్చ సచివైః సార్థం శిరసా యాచితో మయా |
భ్రాతుః శిష్యస్య దాసస్య ప్రసాదం కర్తుమర్హసి || 2.101.12 ||

తదిదం శాశ్వతం పితృం సర్వం సచివమండలం |
పూజితం పురుషవ్యాఘ్ర నాతిక్రమితుమర్హసి || 2.101.13 ||

ఏవముక్త్యా మహాబాహుః సబాష్పః కైకయాసుతః |
రామస్య శిరసా పాదౌ జగ్రాహ భరతః పునః || 2.101.14 ||

తం మత్తమివ మాతంగం నిఃశ్వసంతం పునః పునః |
భ్రాతరం భరతం రామః పరిష్వజ్యేదమబ్రవీత్ || 2.101.15 ||

కులీనః సత్త్వసంపన్నస్తేజస్వీ చరితవ్రతః |
రాజ్యహేతోః కథం పాపమాచరేన్మద్విధో జనః || 2.101.16 ||

న దోషం త్వయి పశ్యామి సూక్ష్మమప్యరిసూదన |
న చాపి జననీం బాల్యాత్ త్వం విగర్హితుమర్హసి || 2.101.17 ||

కామకారో మహాప్రాజ్ఞ గురూణాం సర్వదానఘ |
ఉపపన్నేఘ దారేఘ పుత్రేఘ చ విధీయతే || 2.101.18 ||

వయమస్య యథా లోకే సంఖ్యాతాః సౌమ్య సాధుభిః |
భార్యాః పుత్రాశ్చ శిష్యాశ్చ త్వమపి జ్ఞాతుమర్హసి || 2.101.19 ||

వనే వా చీరవసనం సౌమ్య కృష్ణాజినాంబరం |
రాజ్యే వాపి మహారాజో మాం వాసయితుమీశ్వరః || 2.101.20 ||

యావత్ పితరి ధర్మజ్ఞ గౌరవం లోకసత్కృతే |
తావద్ ధర్మకృతాం శ్రేష్ఠ జనన్యామపి గౌరవం || 2.101.21 ||

ఏతాభ్యాం ధర్మశీలాభ్యాం వనం గచ్ఛేతి రాఘవ |
మాతాపితృభ్యాముక్తోఽహం కథమన్యత్ సమాచరే || 2.101.22 ||

త్వయా రాజ్యమయోధ్యాయాం ప్రాప్తవ్యం లోకసత్కృతం |
వస్తవ్యం దండకారణ్యే మయా వల్కలవాససా || 2.101.23 ||

ఏవముక్త్వా మహారాజో విభాగం లోకసన్నిధౌ |
వ్యాదిశ్య చ మహారాజో దివం దశరథో గతః || 2.101.24 ||

స చ ప్రమాణం ధర్మాత్మా రాజా లోకగురుస్తవ |
పిత్రా దత్తం యథాభాగముపభోక్తుం త్వమర్హసి || 2.101.25 ||

చతుర్దశ సమాః సౌమ్య దండకారణ్యమాశ్రితః |
ఉపభోక్ష్వే త్వహం దత్తం భాగం పిత్రా మహాత్మనా || 2.101.26 ||

యదబ్రవీన్నాం నరలోకసత్కృతః
పితా మహాత్మా విబుధాధిపోపమః |
తదేవ మన్యే పరమాత్మనో హితం
న సర్పలోకేశ్వరభావమవ్యయం || 2.101.27 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే ఏకాధికశతతమః సర్గః ||